

Een gezagsdienaar op de fiets in de Kerkstraat ...

De politiezorg werd van de late middeleeuwen tot aan de Franse inval van 1795 verzorgd door de schout en zijn rakkers. De schout had als taak handhaving van de orde en veiligheid. Hij maakte daarbij gebruik van de diensten van soldaten, spionnen en verklikkers. Hij zal zeker in hoog aanzien hebben gestaan.

Optreeje van de pliesie anno 1960 (1095)

Net nae ouwe jaer is t'r weer veul geschreve over de verhuftering van de hedendaegse saomeleving. D'r wor gezeed: "De hufferighaaid neem toe en de lontjies worde aalsmor korterder. Agressie tege dienaere met een peblieke taok zôôas pliesie, brandweer, ambelanspersenêël, traainconducteurs en lekaole toezichhouders is aan de orde van d'n dag. Hierdeur kwam ik op 't idee 't boeksie 'Het optreden van de politie', geschreve rond 1960 deur mejoor Proot van de Rijkspliesie, nog is te raedplege. Nou, 't lijkt wel een paor honderd jaer geleeje geschreve. 't Boeksie start met 't noeme

van de taak van de pliesie. Die is om in ondergeschiktheid aan 't bevoegde gezag te zurrege voor de daodwaarekelijke handhaoving van de bestaonde rechtsorde. Een mondvul, mor d'n uitleg is dat in aalle geordende staote bepaolde regels zijn vastgesteld die tot doel hebbe 't bestaon van de staot te waerborrege en de verhouding tusse de inweuners te regele. In een staot waer gêen rechtsorde heerst, wordt 't een chaos, omdà niemand meer êênige zekerhaaid het in de beschaareming van z'n belange. In een demecraotische staot mò zôôveul mogelijk vrijhaaid heerse, mor vrijhaaid zonder bepaarekinge in 't algemêen belang is nie bestaonbaar.

De pliesieman in oplaaiding wier voorgehouwe dat de macht die 'm is verlêënd allêen mor gebruikt mag worde voor de uitoefening van z'n taak. Hij mot 'r voor zurrege dat uit z'n houding en optreeje gezag spreek die deur 't pebliek as vanzelfsprekend wor aanvaerd. Hij mot dà beraaie deur aan hōoge aaise te voldoen op 't gebied van verantwoordelijkhaaidsgewoel, zelfstandighaaid, zellefdiscipline, correcte uiterlijke verschijning en correct optreeje. Hij mò dus z'n verantwoordelijkhaaid neme en de mense motte onder aalle omstandigheje op 'm kanne rekene. Hij mò zellefstandig beslissinge kanne neme en voor z'n aaiige zurrege. Dus hij mot inisjetief neme. As tie een (ernstig) misdrijf ontdekt mot ie, uit aaigner beweging de zaak aanpakke en nie wachte op 'n opdracht d'r voor. Tegewoording is dà somtije ver te zoeken. Zellefbeheersing en zellefbepaareking worde as belangrijk genoemd. Een pliesieman mot z'n aaiige alleewel behoerlijk en fesoendelijk gedraoge en nie te pas en te onpas de blommechies buite zette.

't Uniforrem mò correct worde gedraoge en mot onberispelijk weze. Gêen vlekke op 't uniforrem. Een correcte houding is meschie nog wel belangrijker. Uit d'n hêele uiterlijke verschijning mot de gezagdraoger spreke. Kortom, een pliesieman mot aallewel correct, beschaofd en vakkundig

optreeje. Beschaoving omvat onder meer voorkomendhaaid en hoffelijkhaaid. Of ik ben blind en dôôf, maor veul van wà'k nou heb opgeschreve herken ik nie meer bij hêel veul pliesiemense. Vroeger wazze ze tò nie gek, dus lijkt 't mijn dat 'r weer veul waarek is te verrichte op dà gebied!

Piet van Grietjies